

Björklinge hembygdsförening

Grevinnan Agneta Horn (barnbarn till Axel Oxenstierna) var patronus på Sätuna gods under 1600-talet och har som få andra satt sin prägel på bygden. När hennes make avlidit ansökte hon hos konsistoriet i Uppsala om att få uppföra en kyrka på Sätuna till hans ära. Svaret blev nej, men hon uppmanades att bygga om Björklinge kyrka istället. Dagens utseende på kyrkan är således Agneta Horns förtjänst. Fönster, ingångar, tornen i hörnen och ett utbyggt gravkor – allt bestämt, beställt och betalat av fru Horn.

Var tionde år öppnas Sätuna gravkor där hon nu ligger jämte sin make och 26 andra män, kvinnor och barn med anknytning till godset. Endast ett porträtt av Agneta Horn finns bevarat, hennes ord finns däremot kvar då hon skildrande beskrivit sitt ”leverne”, sin svåra barndom och hårda uppväxt under stormaktstiden. Parken i förgrunden på bilden har nyligen döpts till Agneta Horns park.

Foto Johan Gabriel Borgenstierna.

Text Johan Gabriel Borgenstierna och Lena Lubenow.

Under en studieresa med hembygdsföreningen dök idén om ett eget museum upp hos dåvarande ordföranden Bror R. Eriksson och kyrkoherden Lars Ridderstedt. En mindre samling föremål fanns sedan tidigare, men nu skulle ett större museum byggas upp. Den tidigare prästgårdsarrendatorns gamla ladugård renoverades och anpassades till den nya verksamheten. Invigningen 1985 sköttes av landshövdingen Ingemar Mundebo. Under Gun Wallströms överseende har museet utvecklats till ett verkligt socken- och hembygdsmuseum med över 2 500 föremål och en handfull uthus. I museet har även bygdens historia bevarats genom fotoarkivets över 4 500 bilder, numera digitaliserade och tillgängliggjorda. Museet är centrum för Björklingedagen, sista söndagen i augusti, men kan även användas till återupplivande av gamla tider. På bilden ser vi Britt Kardell, Anne Söderberg och Christine Holmgren i tidstypisk klädnad framför utställningen ”Mathållning i Björklinge på 1800-talet”.

Foto och text Johan Gabriel Borgenstierna.

Bror Hjorth växte upp norr om Björklinge och gick sina första skolår i Läby. Efter diverse resor runt i världen bodde han 1930–39 i Kambo, på östra stranden av Långsjön. Från denna tid finns flera välkända tavlor. 1939 flyttade han till Norbyvägen i Uppsala (Bror Hjorths hus). Han dog 1968 och är begravd tillsammans med sina föräldrar på Björklinge kyrkogård. En annan känd Björklingebo var Anders Ljungqvist (1815–96), kallad Gås-Anders eftersom han lär ha vaktat gäss. Han var en gudabenådad spelman och många anekdoter är förknippade med hans person. Sin tillvaro hade han dock svårt att sköta och han dog utfattig i en torpstuga i Björklinge på julafton 1896. Dessa båda mäns historia förs samman i den skulptur som restes år 1944 söder om kyrkan. Bror Hjorth har avbildat Gås-Anders, stampandes med foten och med fiolen i nypan. Skulpturen är en hyllning till folkmusik, spelmän och spelmansmusik.

Foto Johan Gabriel Borgenstierna.

Text Johan Gabriel Borgenstierna och Lena Lubenow.

Badstranden, Sandviksbadet, ligger i södra änden av Långsjön, en långsträckt källsjö öster om Björklinge. Troligtvis har denna fina sandstrand bildats genom att rullstensåsen haft en "spricka" där vattnet från den sjö som legat söder om Björklinge (Skuttungesjön som idag utgörs av åkermark) kunnat rinna in. Under 1940-talet var det kanske ett femtiotal personer som nyttjade badet. Idag, en vacker och varm sommardag är det uppåt 5 000 badgäster som njuter av det klara vattnet. Men det är inte bara bad som gäller i Sandviken. Även på vintern är här stor ruljans. Skridskor, skidor, pulkor och kälkar är redskap som gärna kommer till användning.

Foto och text Johan Gabriel Borgenstierna.